

Historische Vereniging
Hoogezand-Sappemeer e.o.

Secretariaat

W.A.H. Rozema, Noordersingel 24, 9601 CJ Hoogezand
tel: 06-51434939, histverhosap@gmail.com
Bankrekening : NL42 INGB 0007 4533 26
www.historische-vereniging-hs.nl

**13 April 2020 :
HOOGEZAND – SAPPEMEER
75 JAAR GELEDEN BEVRIJD !**

Hoogezand : de Canadese bevrijders in de Hoofdstraat.

Dit jaar herdenken wij dat ons land 75 jaar geleden werd bevrijd van de Duitse bezetter, waardoor de inwoners van de toenmalige gemeenten Hoogezand en Sappemeer hun vrijheid terug kregen. Dit jaar presenteert de Historische Vereniging Hoogezand-Sappemeer e.o. een prachtige, 150 pagina's tellende uitgave over deze gebeurtenis.

Op 11 april 1945 betraden de geallieerde troepen eindelijk de Groninger bodem. Vanuit het zuidoosten bevrijdde de 1e Poolse pantserdivisie, onder leiding van generaal Maczek, Westerwolde en het Oldambt en op 13 april bereikten deze troepen Veendam. Op deze dag bereikten de Canadezen de stad Groningen en kwam het 8e Canadian Reconnaissance Regiment via de Woldweg Hoogezand binnen. Probleem was echter dat de meeste bruggen waren opgeblazen. De niet afgegane bom onder de brug bij de Burgemeester Van Rooyenstraat weerhield de Canadezen ervan om deze brug te gebruiken. De Canadezen trokken richting Martenshoek, maar Martenshoek had geen brug... Met materiaal van oud-ijzerhandelaar Simons werd een overgang over de sluis gemaakt. De bruggen bleven niet lang kapot. Met zolderschuiten en gewone platbodenvaartuigen werden ze voorlopig weer

hersteld. Ondertussen opende het zwaar beschadigde Hotel Faber haar deuren voor onze bevrijders. Op de foto's zien we de Hoofdstraat in Hoogezand, nabij het voormalige gemeentehuis van Hoogezand. Een dag na de bevrijding rijden Canadese tanks daar tussen de jubelende bevolking. Ondertussen verplaatsten de troepen zich noordwaarts. De Duitsers trokken vanuit Hoogezand in de richting van Kolham en verder oostwaarts. Met wagens, karren of fietsen. Lange kolonnes van vermoeide Duitse soldaten verplaatsten zich naar de grensovergangen.

Hoogezand : De bevrijders in de Kerkstraat.

De Canadese troepen rukten op richting Hoogezand. In de nacht van 12 op 13 april 1945 hoorde men hier in de verte het dreunen van het zware geschut. Vele woningen en zakenpanden werden gestut met stropakken om inslag te voorkomen. De Duitsers trokken o.a. naar Kolham en daar begon de achtervolging door de Canadezen.

We kijken vanaf de Dam de Kerkstraat in met op de oude foto links de -in 1970 afgebroken- pastorie van de Damkerk en rechts zien we op de kleurenplaat de bouwval, waar al jaren zoveel om te doen is. Hoe ging het op deze plek op 13 april 1945? In de volgende week te verschijnen speciale uitgave over de bevrijding van Hoogezand en Sappemeer van de Historische Vereniging lezen we : 'De toen 20-jarige Jenny van Beek uit Rotterdam woonde, met haar broertje, om weer op krachten te komen, bij het gezin van politiemann Blaauw, in de toenmalige Brugstraat, nu de Meint Veningastraat. Wanneer de situatie zeer onveilig werd, moest Jenny in de schuilkelder van de buurman, kruidenier Bronsema -nu de muziekzaak Evelien Novacek- een veilig heenkomen zoeken. Jenny schreef aan haar verloofde Adrie, die nog in Rotterdam woonde : "We hebben ongeveer een half uurtje in de schuilkelder gezeten, toen ineens een vreselijke knal, gerinkel van glas... en wij naar buiten. En wat denk je? De Hoogezandster brug tegenover ons bij hotel Faber was aan één kant maar een beetje stuk en het moest nog eens.

Wij keken net zo lang tot ze eraf gingen, dan schreeuwden ze... 'Loos...!' en dan wij ook op een draf naar de kelder en dan even daarna weer... Boem!!! Tot zes keer toe zeg! Toen was dat goed en wel achter de rug en we waren net in huis een beetje naar de schade te kijken, komt er een vriend van ons aan en die zegt : 'De Canadezen zitten in Foxhol! Dat is hier nog geen half uur vandaan...'

Het Schotse Piperkorps in Martenshoek

**‘Daar komen de Schotten,
met ruiten rokken,
waar mooie plooiën in zijn,
met doedelzakmuziek gaan zij,
flink stappend in een rechte rij!’**

Speurend in het schaarse oude fotomateriaal uit deze periode, kwamen we in het door de Historische Vereniging H-S te presenteren -150 pagina's tellende- prachtige boekwerk '75 Jaar Vrijheid', een bijzonder plaatje tegen : het Piperkorps van de geallieerde Schotse militairen op of rond de dertiende april 1945 op de Verlengde Hoofdstraat, de huidige Meint Veningastraat, marcherend van Martenshoek richting de opgeblazen Hoogezandsterbrug bij Hotel Faber. Het geallieerde leger, dat hier zijn intocht hield, werd begeleid door Schotse doedelzakspelers in kilts van tartan, een geruite wollen stof, die plechtig naderbij kwamen, in wat genoemd wordt de 'slow march'. De linker fabrieksschoorsteen verradt de exacte plek van de foto : Flebo, staat er met witte letters op. In de Flebo, van de firmanten Flentge en Olieman, werden zaden en specerijen tot etherische of vluchtige oliën voor de parfumerie-, likeur- en farmaceutische industrie gemaakt. Op de achtergrond de voormalige Brugstraat, met vroeger o.a. het café van de familie Berg, genaamd 'De Missemarkt', de evangelische boekhandel 'De Schuilplaats', voorheen drogisterij Spanhof en De Jong. Vervolgens het pand van de vroegere klompenmakerij Vonk, later breiwinkel Ubels, een kruidenierszaak, slagerij Lenting, voorheen paardenslagerij Bosgraaf, die later eigenaar was van het huidige Hotel Martenshoek en schoenmaker Eising. Verder nog de textielwinkel van Bontekoe.

De rechter fabriekspijp is van de meel- en cichoreifabriek van Buurma, de latere burgemeester van Zuidbroek.

Beeld 1945 : © Pluustergoud Special '75 Jaar Vrijheid', uitgave HVHS-2020.

Redaktie en Beeld 2020 : © Wim A.H. Rozema www.historische-vereniging-hs.nl